

Vyhodnocení plnění standardu VKIS ve veřejných knihovnách Jihomoravského kraje v roce 2009

Analýza Standardu veřejných knihovnických a informačních služeb v Jihomoravském kraji

Ministerstvo kultury České republiky v návaznosti na zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), a v souladu s Konceptí rozvoje knihoven v České republice na léta 2004 až 2010 vydalo v roce 2005 Metodický pokyn k vymezení standardu veřejných knihovnických a informačních služeb poskytovaných knihovnami zřízenými a/nebo provozovanými obcemi a kraji na území ČR, kde se v článku 8, odstavci 3 uvádí:

„Krajská knihovna, knihovna pověřená výkonem regionálních funkcí a Národní knihovna České republiky zveřejní nejméně jedenkrát za dva roky prostřednictvím internetu výsledek vyhodnocení plnění standardu VKIS.“

Moravská zemská knihovna v Brně zpracovala vyhodnocení plnění standardu VKIS naposledy k 31. 12. 2007. Předložené vyhodnocení bylo zpracováno na základě výsledků činnosti knihoven za rok 2009, zdrojem byl statistický program Stat-Excel. Součástí analýzy je srovnání vývoje plnění standardu VKIS v letech 2007 a 2009.

Metodický pokyn stanovuje základní kvantitativní a kvalitativní podmínky pro poskytování VKIS pro knihovny zřízené a/nebo provozované obcemi a kraji na území ČR, zapsané v evidenci knihoven Ministerstva kultury. Všechna ustanovení tohoto metodického pokynu mají povahu doporučení, pokud nejsou totožná s ustanoveními knihovního zákona a/nebo jeho vyhlášky. Cílem standardu VKIS je zlepšení dostupnosti a kvality VKIS. Standard VKIS vymezuje následující kategorie a v nich indikátory (kritéria), za kterých jsou v knihovnách poskytovány VKIS uživatelům.

- a. provozní doba knihovny pro veřejnost,
- b. tvorba knihovního fondu a informačních zdrojů,
- c. počet veřejně přístupných stanic připojených k internetu,
- d. studijní místa a prostory pro uživatele knihovny,
- e. obecné principy dostupnosti VKIS.

Indikátory podmínek pro poskytování VKIS jsou diferencovány pro knihovny působící v různých velikostních kategoriích obcí a měst. Za základní kritérium byl zvolen počet obyvatel v obci.

1.	1 – 500
2.	501 - 1 000
3.	1 001 - 3 000
4.	3 001 - 5 000
5.	5 001 - 10 000
6.	10 001 - 20 000
7	20 001 - 40 000
8.	Více než 40 001

Níže uvedená tabulka uvádí přehled plnění jednotlivých kategorií standardu VKIS v roce 2009. Pro srovnání je uveden údaj za rok 2007. Uvedená procenta vyjadřují míru plnění jednotlivých kategorií v jednotlivých regionech.

Plnění jednotlivých kategorií standardu VKIS v %

Kategorie standardu	Blansko		Boskovice		Brno-město		Brno-venkov		Břeclav		Hodonín		Vyškov		Znojmo	
	2009	2007	2009	2007	2009	2007	2009	2007	2009	2007	2009	2007	2009	2007	2009	2007
Provozní doba knihovny pro veřejnost týdně	10,3	9,6	4	10,4	plní	plní	16,4	16,1	22,5	23,9	42,5	44,4	10,5	11,8	15,3	15
Nákup KF bez dotace na regionální funkce	13,8	17,7	24	29,1	neplní	neplní	34,2	29,5	39,4	28,1	18,7	14,8	7,8	6,5	17,3	11,7
Roční přírůstek KJ bez výměnných fondů	27,6	29,0	32	47,9	plní	plní	48,6	50,3	52,1	57,7	40	37,0	23,7	14,4	22,6	18,3
Studijní místa	37,9	27,4	64	52,0	plní	plní	36,9	36,2	67,6	57,7	35	24,6	40,8	28,9	55,3	42,4
Počet veřejně přístupných stanic připojených k internetu	44,8	43,5	66	66,6	plní	plní	42,5	34,8	74,6	70,4	52,5	46,9	53,9	47,3	68	61,4

Do rozboru plnění kategorií standardu VKIS nebyla zařazena Knihovna Jiřího Mahena v Brně (okres Brno-město), která má zvláštní postavení v tom, že se jedná o jednu knihovnu s 15 pobočkami. Plnění kategorií standardu VKIS je u této knihovny zpracováno pouze v podobě základní rozborové tabulky.

PROVOZNÍ DOBA KNIHOVNY PRO VEŘEJNOST

„Optimální přístup uživatelů k VKIS vyžaduje, aby knihovna byla otevřena tak, aby jejich služeb mohli uživatelé maximálně využít i mimo svoji pracovní dobu. Podle situace v místě je vhodné stanovit proporce provozní doby v dopoledních a odpoledních hodinách a také v sobotu a v neděli.“¹

Oproti roku 2007 nedošlo k výraznějším změnám. V některých okresech byl zaznamenán pokles plnění tohoto standardu (největší pokles v regionu Boskovice z 10,4 na 4,0 %). Největší navýšení zaznamenal region Blansko (z 9,6 na 10,3 %). O 0,3 % došlo k navýšení v okrese Brno-venkov a Znojmo.

Nejvíce plní tuto kategorii v Jihomoravském kraji:

1. **Hodonín 42,5 % (pokles oproti 2007)**
2. Břeclav 22,5 % (pokles oproti 2007)
3. Brno-venkov 16,4 % (nárůst oproti 2007)

TVORBA KNIHOVNÍHO FONDU A INFORMAČNÍCH ZDROJŮ

Nákup KF bez dotace na regionální funkce

Nejvíce se v této kategorii zlepšily v plnění této kategorie Břeclav (navýšení o 11,3 %), zlepšení zaznamenalo Znojmo (o 5,6 %), Brno-venkov (o 4,7 %), Hodonín (o 3,9 %) a Vyškov (o 1,3 %). Naproti tomu snížení se projevilo v regionu Boskovice (o 5,1 %) a v regionu Blansko (o 3,9 %).

Nejvíce plní tuto kategorii v Jihomoravském kraji:

1. **Břeclav 39,4 (nárůst oproti 2007)**
2. Brno-venkov 34,2 (nárůst oproti 2007)
3. Hodonín 18,7 (nárůst oproti 2007)

Roční přírůstek KJ bez výměnných fondů

Největší nárůst v plnění zaznamenal okres Vyškov (+ 9,3 %), dále okres Znojmo (+ 4,3 %) a okres Hodonín (+ 3 %). K poklesu došlo v regionu Boskovice (- 15,9 %), Břeclav (- 5,6), Brno venkov (- 1,7 %) a v regionu Blansko (- 1,4 %).

Nejvíce plní tuto kategorii v Jihomoravském kraji:

1. **Břeclav 52,1 (pokles oproti 2007)**
2. Brno-venkov 48,6 % (pokles oproti 2007)
3. Hodonín 40 % (nárůst oproti 2007)

¹ <http://knihovnam.nkp.cz/docs/Metodpokyn-standardVKIS.doc?PHPSESSID=d8130aa5186e1ed00d6e94dba9fbb250>

STUDIJNÍ MÍSTA A PROSTORY PRO UŽIVATELE

Ve všech regionech došlo oproti předcházejícím kategoriím, kde je nárůst spíše pozvolný, k výraznějšímu růstu studijních míst a tím ke zvýšenému plnění standardu. K největšímu nárůstu došlo v okrese Znojmo (+ 12,9 %), v regionu Boskovice (+ 12 %), Vyškov (+ 11,9 %), Blansko (+ 10,5 %), Hodonín (+ 10,4 %), Břeclav (+ 9,9 %), Brno-venkov (+ 0,7 %).

Nejvíce plní tuto kategorii v Jihomoravském kraji:

1. **Břeclav 67,6 (nárůst oproti 2007)**
2. Boskovice 64 % (nárůst oproti 2007)
3. Znojmo 55,3 % (nárůst oproti 2007)

POČET VEŘEJNĚ PŘÍSTUPNÝCH STANIC PŘIPOJENÝCH K INTERNETU

Každoročně nejvyšší míru plnění vykazuje u jednotlivých okresů či regionů právě tato kategorie. Kromě regionu Boskovice došlo k nárůstu u všech okresů, nárůst nebyl tak výrazný jako u kategorie studijních míst. Okresy a regiony podle míry nárůstu plnění: Brno-venkov (+ 7,7 %), Vyškov a Znojmo (+ 6,6 %), Hodonín (+ 5,6 %), Blansko (+ 1,3 %).

Nejvíce plní tuto kategorii v Jihomoravském kraji:

1. **Břeclav 74,6 % (nárůst oproti 2007)**
2. Znojmo 68 % (nárůst oproti 2007)
3. Boskovice 66 % (snížení oproti 2007)

OBECNÉ PRINCIPY DOSTUPNOSTI VKIS

„Dostupnost VKIS všem bez rozdílu.

Dostupnost služeb menšinám, jejichž možnost využívat služby knihovny je omezena, např. menšinám jazykovým, zdravotně postiženým nebo těm, kteří žijí ve vzdálených lokalitách.

Dostupnost informací o knihovně a jejich službách dálkovým přístupem prostřednictvím webové stránky. Webová stránka je zpracována v souladu s pravidly přístupného webu² s ohledem na potřeby zrakově a sluchově postižených uživatelů a uživatelů se sníženou hybností rukou nebo poruchami soustředění.

Umístění knihovny v centru sídelního útvaru nebo v blízkosti centra. Docházková vzdálenost pro okruh přímé působnosti nemá přesáhnout 15 minut pěší chůze nebo jízdy veřejným dopravním prostředkem hromadné dopravy.“

Profesionální knihovny jsou umístěny zpravidla v centru města či jeho blízkosti, neprofesionální knihovny bývají umístěny v prostorách obecního úřadu.

² Dostupné na: <http://www.micr.cz/scripts/detail.php?id=1588>

Webové stránky knihoven v Jihomoravském kraji v roce 2009

Region	Pověřená knihovna	Profesionální knihovny (celkem)	%	Neprofesionální knihovny (celkem)	%	Celkem	%
Blansko	1	6 (6)	100	10 (51)	19,6	17 (58)	29,3
Boskovice	1	3 (3)	100	18 (45)	40	22 (49)	44,9
Brno-město	1						
Brno-venkov	1	17 (19)	89,5	54 (127)	42,6	72 (147)	49
Břeclav	1	16 (16)	100	42 (54)	77,7	59 (71)	83,1
Hodonín	1	11 (16)	68,8	8 (63)	12,7	20 (80)	25
Vyškov	1	3 (6)	50	7 (70)	10	11 (77)	14,3
Znojmo	1	5 (8)	62,5	12 (134)	8,9	18 (143)	12,6
Celkem	8	61 (74)	82,4	151 (544)	27,8	219 (626)	35

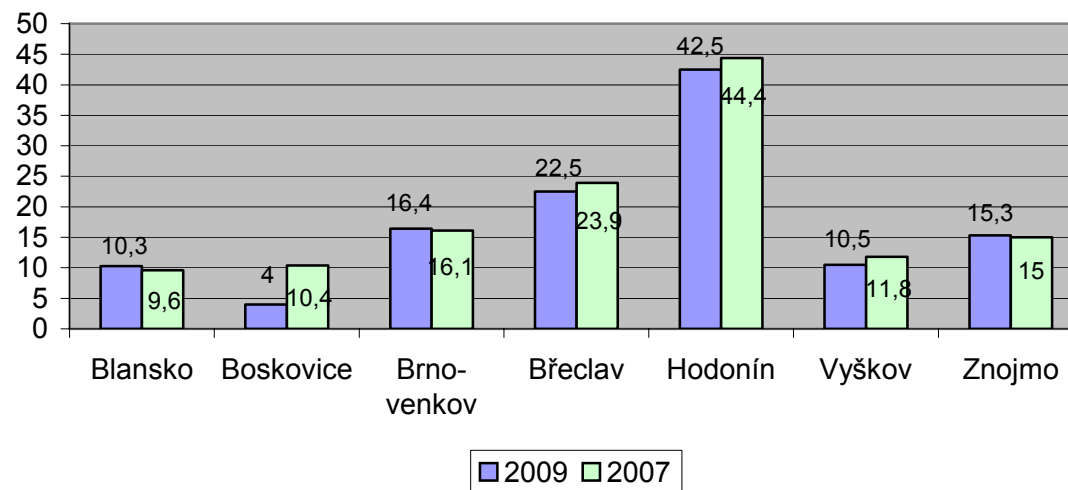
Přehled jednotlivých kategorií a nejvyššího plnění v %

Kategorie standardu VKIS	2009		2007	
	Plnění v %	Region	Plnění v %	Region
Provozní doba	42,5	Hodonín	44,4	Hodonín
Nákup KF bez dotace na regionální funkce	39,4	Břeclav	29,5	Brno-venkov
Roční přírůstek KJ bez výměnných fondů	52,1	Břeclav	57,7	Břeclav
Studijní místa	67,6	Břeclav	57,7	Břeclav
Počet veřejně přístupných stanic připojených k internetu	74,6	Břeclav	70,4	Břeclav

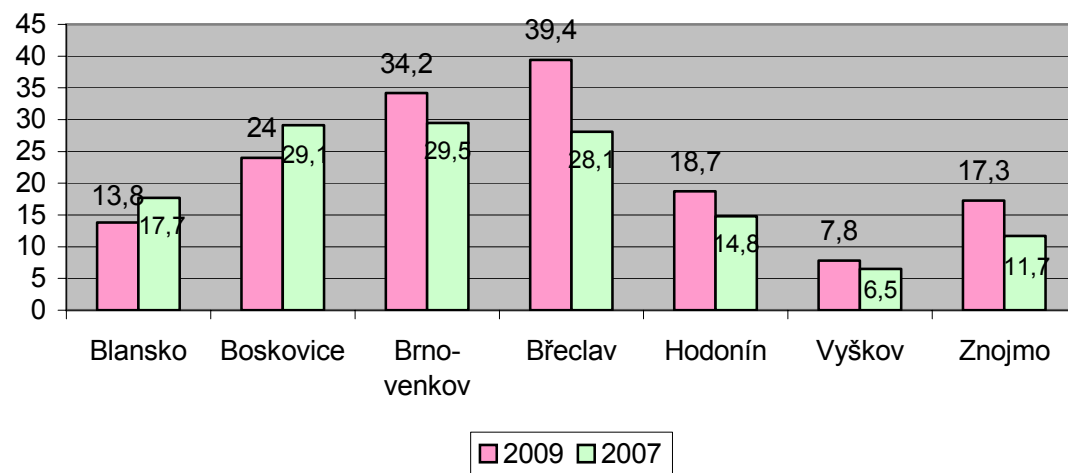
Pořadí regionů podle plnění kategorií standardu VKIS

Pořadí	Kategorie	% plnění	Region
1.	Počet veřejně přístupných stanic připojených k internetu	74,6	Břeclav
2.	Studijní místa	67,6	Břeclav
3.	Roční přírůstek KJ bez výměnných fondů	52,1	Břeclav
4.	Provozní doba	42,5	Hodonín
5.	Nákup KF bez dotace na regionální funkce	39,4	Břeclav

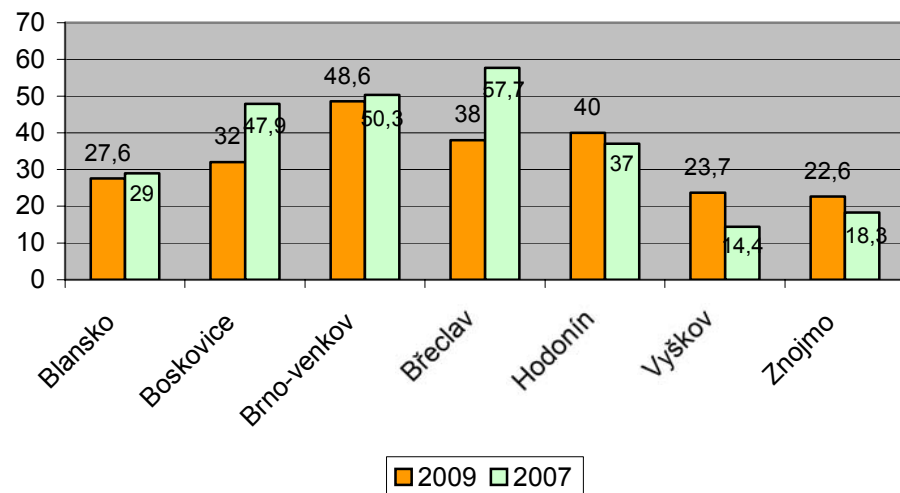
Provozní doba knihovny pro veřejnost týdně v %

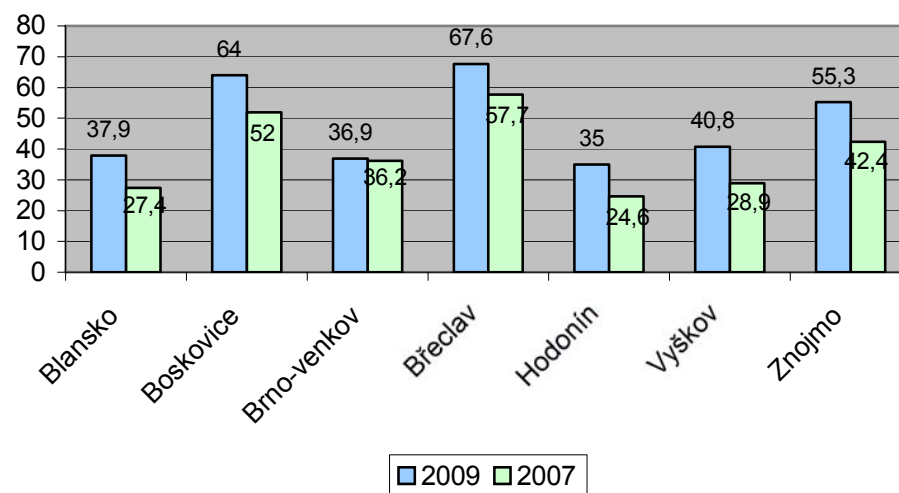
Nákup KF bez dotace na regionální funkce v %

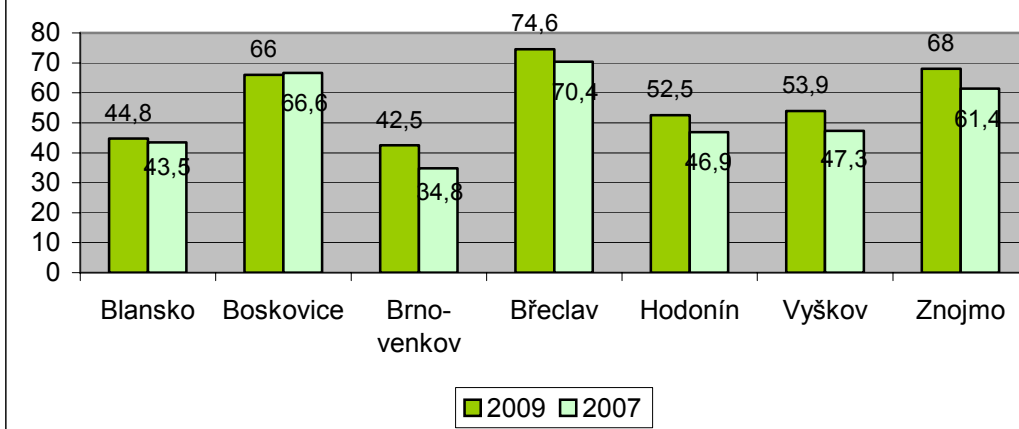
Roční přírůstek KJ bez výměnných fondů v %

Studijní místa v %

Počet veřejně přístupných stanic připojených k internetu v %

Region Blansko

KRITÉRIA	KATEGORIE (podle počtu obyvatel)																			
	1 (1-500)		2 (501-1 000)		3 (1 001-3 000)		4 (3 001-5 000)		5 (5 001-10 000)		6 (10 001-20 000)		7 (20 001-40 000)		8 (více než 40 000)		splňuje počet knihoven a %			
Počet knihoven	33		12		10		2		0		0		1				58			
	plní	neplní	plní	neplní	plní	neplní	plní	neplní	plní	neplní	plní	neplní	plní	neplní	plní	neplní	plní	%	neplní	%
Provozní doba knihovny pro veřejnost týdně	doporučená hodnota 5 – 10h		doporučená hodnota 10 15h		doporučená hodnota 15 – 20 h		doporučená hodnota 20 – 25 h		doporučená hodnota 25 35 h		doporučená hodnota 35 - 45 h		doporučená hodnota 45 50 h		doporučená hodnota 50 h a více					
1 pověřená knihovna													1				1			
6 profes. knihoven					2	2	2										5	83,3	1	16,7
51 neprof. knihoven		33		12		6													51	100
Nákup knihovního fondu bez dotace na RF	doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25 35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele					
1 pověřená knihovna														1						1
6 profes. knihoven					2	2	1	1									3	50	3	50
51 neprof. knihoven	3	30	2	10		6											5	9,8	46	90,2
Roční přírůstek KJ bez VF	doporučená hodnota 45-80 KJ/ rok		doporučená hodnota 80-150 KJ/rok		doporučená hodnota 150-350 KJ/rok		doporučená hodnota 350-750 KJ/rok		doporučená hodnota 750-1 500 KJ/rok		doporučená hodnota 1 500-4 000 KJ/rok		doporučená hodnota 4 000-7 500 KJ/rok		doporučená hodnota 7 500 a více KJ/rok					
1 pověřená knihovna														1						1
6 profes. knihoven					3	1	2										5	83,3	1	16,7
51 neprof. knihoven	6	27	5	7		6											11	21,6	40	78,4
Počet studijních míst	doporučená hodnota 4 – 5 míst		doporučená hodnota 6 – 8 míst		doporučená hodnota 9 – 10 míst		doporučená hodnota 10 – 18 míst		doporučená hodnota 20 – 28 míst		doporučená hodnota 28 – 40 míst		doporučená hodnota 40 – 75 míst		doporučená hodnota 75 a více					
1 pověřená knihovna													1				1			
6 profes. knihoven					2	2		2									2	33,3	4	66,7
51 neprof. knihoven	14	19	4	8	1	5											19	37,2	32	62,8
Počet veřejně přístup. stanic připojených k internetu	doporučená hodnota 1 – 2 PC		doporučená hodnota 2 PC		doporučená hodnota 2 – 3 PC		doporučená hodnota 3 – 5 PC		doporučená hodnota 5 – 7 PC		doporučená hodnota 7 – 10 PC		doporučená hodnota 10 – 15 PC		doporučená hodnota 15 a více PC					
1 pověřená knihovna													1				1			
6 profes. knihoven					2	2		2									2	33,3	4	66,7
51 neprof. knihoven	19	14	3	9	1	5											23	45,1	28	54,9

Region Boskovice

KRITÉRIA	KATEGORIE (podle počtu obyvatel)																			
	1 (1-500)		2 (501-1 000)		3 (1 001-3 000)		4 (3 001-5 000)		5 (5 001-10 000)		6 (10 001-20 000)		7 (20 001-40 000)		8 (více než 40 000)		splňuje počet knihoven a %			
Počet knihoven	35		8		3		1		1		1						50			
	plní	neplní.	plní	neplní	plní	neplní	plní	neplní	plní	neplní	plní	neplní	plní	neplní	plní	neplní	plní	%	neplní	%
Provozní doba knihovny pro veřejnost týdně	doporučená hodnota 5 – 10h		doporučená hodnota 10 15h		doporučená hodnota 15 – 20 h		doporučená hodnota 20 – 25 h		doporučená hodnota 25 35 h		doporučená hodnota 35 - 45 h		doporučená hodnota 45 50 h		doporučená hodnota 50 h a více					
1 pověřená knihovna											1									1
3 profes. knihoven					1			1	1								2	66,6	1	33,4
45 neprof. knihoven		35		8		2													45	100
Nákup knihovního fondu bez dotace na RF	doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25 35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele					
1 pověřená knihovna											1						1			
3 profes. knihoven						1		1		1									3	100
45 neprof. knihoven	11	24		8		2											11	24,4	34	75,6
Roční přírůstek KJ bez VF	doporučená hodnota 45-80 KJ/ rok		doporučená hodnota 80-150 KJ/rok		doporučená hodnota 150-350 KJ/rok		doporučená hodnota 350-750 KJ/rok		doporučená hodnota 750-1 500 KJ/rok		doporučená hodnota 1 500-4 000 KJ/rok		doporučená hodnota 4 000-7 500 KJ/rok		doporučená hodnota 7 500 a více KJ/rok					
1 pověřená knihovna											1						1			
3 profes. knihoven					1			1		1							1	33,4	2	66,6
45 neprof. knihoven	11	24	3	5		2											14	31,1	31	68,9
Počet studijních míst	doporučená hodnota 4 – 5 míst		doporučená hodnota 6 – 8 míst		doporučená hodnota 9 – 10 míst		doporučená hodnota 10 – 18 míst		doporučená hodnota 20 – 28 míst		doporučená hodnota 28 – 40 míst		doporučená hodnota 40 – 75 míst		doporučená hodnota 75 a více					
1 pověřená knihovna											1						1			
3 profes. knihoven					1		1		1								3	100		
45 neprof. knihoven	22	13	5	3	1	1											28	62,2	17	37,7
Počet veřejně přístup. stanic připojených k internetu	doporučená hodnota 1 – 2 PC		doporučená hodnota 2 PC		doporučená hodnota 2 – 3 PC		doporučená hodnota 3 – 5 PC		doporučená hodnota 5 – 7 PC		doporučená hodnota 7 – 10 PC		doporučená hodnota 10 – 15 PC		doporučená hodnota 15 a více PC					
1 pověřená knihovna											1									1
3 profes. knihoven					1			1	1								2	66,6	1	33,4
45 neprof. knihoven	29	6	2	6		2											31	68,9	14	31,1

Okres Brno – venkov

KRITÉRIA	KATEGORIE (podle počtu obyvatel)																			
	1 (1-500)		2 (501-1 000)		3 (1 001-3 000)		4 (3 001-5 000)		5 (5 001-10 000)		6 (10 001-20 000)		7 (20 001-40 000)		8 (více než 40 000)		splňuje počet knihoven a %			
Počet knihoven	44		52		38		7		4		1						146			
	plní	neplní.	plní	neplní	plní	neplní	plní	neplní	plní	neplní	plní	Neplní	plní	neplní	plní	neplní	plní	%	neplní	%
Provozní doba knihovny pro veřejnost týdně	doporučená hodnota 5 – 10h		doporučená hodnota 10 15h		doporučená hodnota 15 – 20 h		doporučená hodnota 20 – 25 h		doporučená hodnota 25 35 h		doporučená hodnota 35 - 45 h		doporučená hodnota 45 50 h		doporučená hodnota 50 h a více					
1 pověřená knihovna											1									1
19 profes. knihoven					8		7		4								19	100		
126 neprof. knih.	4	40	1	51		30											5	3,9	121	96,1
Nákup knihovního fondu bez dotace na RF	doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25 35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele					
1 pověřená knihovna											1						1			
19 profes. knihoven					4	4	3	4	2	2							9	47,4	10	52,6
126 neprof. knih.	15	29	17	35	8	22											40	31,8	86	68,2
Roční přírůstek KJ bez VF	doporučená hodnota 45-80 KJ/ rok		doporučená hodnota 80-150 KJ/rok		doporučená hodnota 150-350 KJ/rok		doporučená hodnota 350-750 KJ/rok		doporučená hodnota 750-1 500 KJ/rok		doporučená hodnota 1 500-4 000 KJ/rok		doporučená hodnota 4 000-7 500 KJ/rok		doporučená hodnota 7 500 a více KJ/rok					
1 pověřená knihovna											1						1			
19 profes. knihoven					8		5	2	3	1							16	84,2	3	15,8
126 neprof. knih.	14	30	24	28	16	14											54	42,9	72	57,1
Počet studijních míst	doporučená hodnota 4 – 5 míst		doporučená hodnota 6 – 8 míst		doporučená hodnota 9 – 10 míst		doporučená hodnota 10 – 18 míst		doporučená hodnota 20 – 28 míst		doporučená hodnota 28 – 40 míst		doporučená hodnota 40 – 75 míst		doporučená hodnota 75 a více					
1 pověřená knihovna											1						1			
19 profes. knihoven					3	5	6	1	3	1							12	63,2	7	36,8
126 neprof. knih.	14	30	19	33	8	22											41	32,6	85	67,4
Počet veřejně přístup. stanic připojených k internetu	doporučená hodnota 1 – 2 PC		doporučená hodnota 2 PC		doporučená hodnota 2 – 3 PC		doporučená hodnota 3 – 5 PC		doporučená hodnota 5 – 7 PC		doporučená hodnota 7 – 10 PC		doporučená hodnota 10 – 15 PC		doporučená hodnota 15 a více PC					
1 pověřená knihovna											1						1			
19 profes. knihoven					6	2	4	3	2	2							12	63,2	7	36,8
126 neprof. knih.	35	9	7	45	7	23											49	38,9	77	61,1

Okres Břeclav

KRITÉRIA	KATEGORIE (podle počtu obyvatel)																			
	1 (1-500)		2 (501-1 000)		3 (1 001-3 000)		4 (3 001-5 000)		5 (5 001-10 000)		6 (10 001-20 000)		7 (20 001-40 000)		8 (více než 40 000)		splňuje počet knihoven a %			
Počet knihoven	11		24		28		5		2				1				71			
	plní	neplní.	plní	neplní	plní	neplní	plní	neplní	plní	neplní	plní	Neplní	plní	neplní	plní	neplní	plní	%	neplní	%
Provozní doba knihovny pro veřejnost týdně	doporučená hodnota 5 – 10h		doporučená hodnota 10 15h		doporučená hodnota 15 – 20 h		doporučená hodnota 20 – 25 h		doporučená hodnota 25 35 h		doporučená hodnota 35 - 45 h		doporučená hodnota 45 50 h		doporučená hodnota 50 h a více					
1 pověřená knihovna															1				1	
16 profes. knihoven			1		7	1	5		2								15	93,8	1	6,2
54 neprof. knih.		11		23		20													54	100
Nákup knihovního fondu bez dotace na RF	doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25 35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele					
1 pověřená knihovna															1				1	
16 profes. knihoven			1		3	5	4	1	2								10	62,5	6	37,5
54 neprof. knih.		2	9	7	16	8	12										17	31,5	37	68,5
Roční přírůstek KJ bez VF	doporučená hodnota 45-80 KJ/ rok		doporučená hodnota 80-150 KJ/rok		doporučená hodnota 150-350 KJ/rok		doporučená hodnota 350-750 KJ/rok		doporučená hodnota 750-1 500 KJ/rok		doporučená hodnota 1 500-4 000 KJ/rok		doporučená hodnota 4 000-7 500 KJ/rok		doporučená hodnota 7 500 a více KJ/rok					
1 pověřená knihovna														1						1
16 profes. knihoven			1		8		5		2								16	100		
54 neprof. knih.		4	7	7	16	10	10										21	38,9	33	61,1
Počet studijních míst	doporučená hodnota 4 – 5 míst		doporučená hodnota 6 – 8 míst		doporučená hodnota 9 – 10 míst		doporučená hodnota 10 – 18 míst		doporučená hodnota 20 – 28 míst		doporučená hodnota 28 – 40 míst		doporučená hodnota 40 – 75 míst		doporučená hodnota 75 a více					
1 pověřená knihovna															1				1	
16 profes. knihoven			1		7	1	5		1	1							14	87,5	2	12,5
54 neprof. knih.		9	2	15	8	9	11										33	61,1	21	38,9
Počet veřejně přístup. stanic připojených k internetu	doporučená hodnota 1 – 2 PC		doporučená hodnota 2 PC		doporučená hodnota 2 – 3 PC		doporučená hodnota 3 – 5 PC		doporučená hodnota 5 – 7 PC		doporučená hodnota 7 – 10 PC		doporučená hodnota 10 – 15 PC		doporučená hodnota 15 a více PC					
1 pověřená knihovna															1				1	
16 profes. knihoven			1		6	2	5		1	1							13	81,3	3	18,7
54 neprof. knih.		10	1	13	10	16	4										39	72,2	15	27,8

Okres Hodonín

KRITÉRIA	KATEGORIE (podle počtu obyvatel)																			
	1 (1-500)		2 (501-1 000)		3 (1 001-3 000)		4 (3 001-5 000)		5 (5 001-10 000)		6 (10 001-20 000)		7 (20 001-40 000)		8 (více než 40 000)		splňuje počet knihoven a %			
Počet knihoven	19		26		22		8		2		2		1				80			
	plní	neplní.	plní	neplní	plní	neplní	plní	neplní	plní	neplní	plní	neplní	plní	neplní	plní	neplní	plní	%	neplní	%
Provozní doba knihovny pro veřejnost týdně	doporučená hodnota 5 – 10h		doporučená hodnota 10 15h		doporučená hodnota 15 – 20 h		doporučená hodnota 20 – 25 h		doporučená hodnota 25 35 h		doporučená hodnota 35 - 45 h		doporučená hodnota 45 50 h		doporučená hodnota 50 h a více					
1 pověřená knihovna													1				1			
16 profes. knihoven			1		5		6		2		2						16			
63 neprof. knihoven	8	11	6	19	2	15	1	1									17	27	46	73
Nákup knihovního fondu bez dotace na RF	doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25 35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele					
1 pověřená knihovna													1				1			
16 profes. knihoven				1	1	4	1	5	1	1	1	1					4	25	12	75
63 neprof. knihoven	7	12	2	23	1	16		2									10	15,9	53	84,1
Roční přírůstek KJ bez VF	doporučená hodnota 45-80 KJ/ rok		doporučená hodnota 80-150 KJ/rok		doporučená hodnota 150-350 KJ/rok		doporučená hodnota 350-750 KJ/rok		doporučená hodnota 750-1 500 KJ/rok		doporučená hodnota 1 500-4 000 KJ/rok		doporučená hodnota 4 000-7 500 KJ/rok		doporučená hodnota 7 500 a více KJ/rok					
1 pověřená knihovna													1				1			
16 profes. knihoven				1	4	1	4	2	1	1	1	1					10	62,5	6	37,5
63 neprof. knihoven	7	12	3	22	11	6		2									21	33,3	42	66,7
Počet studijních míst	doporučená hodnota 4 – 5 míst		doporučená hodnota 6 – 8 míst		doporučená hodnota 9 – 10 míst		doporučená hodnota 10 – 18 míst		doporučená hodnota 20 – 28 míst		doporučená hodnota 28 – 40 míst		doporučená hodnota 40 – 75 míst		doporučená hodnota 75 a více					
1 pověřená knihovna													1				1			
16 profes. knihoven				1	4	1	2	4		2	2						8	50	8	50
63 neprof. knihoven	7	12	7	18	4	13	1	1									19	30,2	44	69,8
Počet veřejně přístup. stanic připojených k internetu	doporučená hodnota 1 – 2 PC		doporučená hodnota 2 PC		doporučená hodnota 2 – 3 PC		doporučená hodnota 3 – 5 PC		doporučená hodnota 5 – 7 PC		doporučená hodnota 7 – 10 PC		doporučená hodnota 10 – 15 PC		doporučená hodnota 15 a více PC					
1 pověřená knihovna													1				1			
16 profes. knihoven			1		5		1	5		2	1	1					8	50	8	50
63 neprof. knihoven	19		8	17	6	11		2									33	52,4	30	47,6

Okres Vyškov

KRITÉRIA	KATEGORIE (podle počtu obyvatel)																			
	1 (1-500)		2 (501-1 000)		3 (1 001-3 000)		4 (3 001-5 000)		5 (5 001-10 000)		6 (10 001-20 000)		7 (20 001-40 000)		8 (více než 40 000)		splňuje počet knihoven a %			
Počet knihoven	31		31		9				3				1				76			
	plní	neplní.	plní	neplní	plní	neplní	plní	neplní	plní	neplní	plní	neplní	plní	neplní	plní	neplní	plní	%	neplní	%
Provozní doba knihovny pro veřejnost týdně	doporučená hodnota 5 – 10h		doporučená hodnota 10 15h		doporučená hodnota 15 – 20 h		doporučená hodnota 20 – 25 h		doporučená hodnota 25 35 h		doporučená hodnota 35 - 45 h		doporučená hodnota 45 50 h		doporučená hodnota 50 h a více					
1 pověřená knihovna													1				1			
6 profes. knihoven			1		1	1				3							2	33,3	4	66,7
68 neprof. knihoven	4	27	1	29		7											5	7,4	63	92,6
Nákup knihovního fondu bez dotace na RF	doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25 35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele					
1 pověřená knihovna													1				1			
6 profes. knihoven				1		2				3									6	100
68 neprof. knihoven	3	28	2	28		7											5	7,4	63	92,6
Roční přírůstek KJ bez VF	doporučená hodnota 45-80 KJ/ rok		doporučená hodnota 80-150 KJ/rok		doporučená hodnota 150-350 KJ/rok		doporučená hodnota 350-750 KJ/rok		doporučená hodnota 750-1 500 KJ/rok		doporučená hodnota 1 500-4 000 KJ/rok		doporučená hodnota 4 000-7 500 KJ/rok		doporučená hodnota 7 500 a více KJ/rok					
1 pověřená knihovna													1				1			
6 profes. knihoven			1		1	1			1	2							3	50	3	50
68 neprof. knihoven	6	25	8	22		7											14	20,6	54	79,4
Počet studijních míst	doporučená hodnota 4 – 5 míst		doporučená hodnota 6 – 8 míst		doporučená hodnota 9 – 10 míst		doporučená hodnota 10 – 18 míst		doporučená hodnota 20 – 28 míst		doporučená hodnota 28 – 40 míst		doporučená hodnota 40 – 75 míst		doporučená hodnota 75 a více					
1 pověřená knihovna													1				1			
6 profes. knihoven			1		2					3							3	50	3	50
68 neprof. knihoven	14	17	9	21	4	3											27	39,7	41	60,3
Počet veřejně přístup. stanic připojených k internetu	doporučená hodnota 1 – 2 PC		doporučená hodnota 2 PC		doporučená hodnota 2 – 3 PC		doporučená hodnota 3 – 5 PC		doporučená hodnota 5 – 7 PC		doporučená hodnota 7 – 10 PC		doporučená hodnota 10 – 15 PC		doporučená hodnota 15 a více PC					
1 pověřená knihovna													1				1			
6 profes. knihoven			1		1	1			1	2							3	50	3	50
68 neprof. knihoven	28	3	4	26	5	2											37	54,4	31	45,6

Okres Znojmo

KRITÉRIA	KATEGORIE (podle počtu obyvatel)														splňuje počet knihoven a %					
	1 (1-500)		2 (501-1 000)		3 (1 001-3 000)		4 (3 001-5 000)		5 (5 001-10 000)		6 (10 001-20 000)		7 (20 001-40 000)						8 (více než 40 000)	
Počet knihoven	101		27		19		1		1				1				150			
	plní	neplní.	plní	neplní	plní	neplní	plní	neplní	plní	neplní	plní	neplní	plní	neplní	plní	neplní	plní	%	neplní	%
Provozní doba knihovny pro veřejnost týdně	doporučená hodnota 5 – 10h		doporučená hodnota 10 15h		doporučená hodnota 15 – 20 h		doporučená hodnota 20 – 25 h		doporučená hodnota 25 35 h		doporučená hodnota 35 - 45 h		doporučená hodnota 45 50 h		doporučená hodnota 50 h a více					
1 pověřená knihovna													1				1			
8 profes. knihoven			1		5		1		1								8	100		
141 neprof. knihoven	12	89	2	24		14											14	9,9	127	90,1
Nákup knihovního fondu bez dotace na RF	doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25 35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele		doporučená hodnota 25-35 Kč/ 1 obyvatele					
1 pověřená knihovna													1				1			
8 profes. knihoven				1	2	3	1			1							3	37,5	5	62,5
141 neprof. knihoven	20	81	1	25	1	13											22	15,6	119	84,4
Roční přírůstek KJ bez VF	doporučená hodnota 45-80 KJ/ rok		doporučená hodnota 80-150 KJ/rok		doporučená hodnota 150-350 KJ/rok		doporučená hodnota 350-750 KJ/rok		doporučená hodnota 750-1 500 KJ/rok		doporučená hodnota 1 500-4 000 KJ/rok		doporučená hodnota 4 000-7 500 KJ/rok		doporučená hodnota 7 500 a více KJ/rok					
1 pověřená knihovna													1				1			
8 profes. knihoven				1	3	2	1			1							4	50	4	50
141 neprof. knihoven	25	76	2	24	2	12											29	20,6	112	79,4
Počet studijních míst	doporučená hodnota 4 – 5 míst		doporučená hodnota 6 – 8 míst		doporučená hodnota 9 – 10 míst		doporučená hodnota 10 – 18 míst		doporučená hodnota 20 – 28 míst		doporučená hodnota 28 – 40 míst		doporučená hodnota 40 – 75 míst		doporučená hodnota 75 a více					
1 pověřená knihovna													1				1			
8 profes. knihoven			1		3	2	1			1							6	75	2	25
141 neprof. knihoven	58	43	13	13	5	9											76	53,9	65	46,1
Počet veřejně přístup. stanic připojených k internetu	doporučená hodnota 1 – 2 PC		doporučená hodnota 2 PC		doporučená hodnota 2 – 3 PC		doporučená hodnota 3 – 5 PC		doporučená hodnota 5 – 7 PC		doporučená hodnota 7 – 10 PC		doporučená hodnota 10 – 15 PC		doporučená hodnota 15 a více PC					
1 pověřená knihovna													1				1			
8 profes. knihoven			1		3	2	1			1							6	75	2	25
141 neprof. knihoven	82	19	9	17	4	10											95	67,4	46	32,6

Další indikátory a hlediska pro porovnávání knihoven dle velikostních kategorií

KNHOVNÍ FOND – Obnova knihovního fondu (% přírůstků z celkového stavu fondu)

Pořadí	Region	Celkem		Pověřená knihovna		Profesionální knihovny		Neprofesionální knihovny	
		2009	2007	2009	2007	2009	2007	2009	2007
1.	Brno-město	4,6	4,82						
2.	Brno-venkov	3,2	3,56	5,4	4,46	3,6	4,46	2,7	2,82
3.	Břeclav	2,8	2,78	4,0	2,74	3,0	3,35	2,0	2,29
4.	Hodonín	2,8	2,76	5,1	5,80	2,7	2,49	1,9	1,80
5.	Vyškov	2,8	2,66	5,9	5,68	2,1	2,51	1,5	1,25
6.	Znojmo	2,7	2,48	5,3	5,72	1,9	1,97	1,6	1,21
7.	Boskovice	2,4	2,65	4,2	5,11	1,5	2,21	1,9	1,56
8.	Blansko	1,9	3,13	2,6	3,10	2,3	5,98	1,2	1,16
	Celkem	3,0	3,2	4,6	4,72	2,8	3,41	1,9	1,88

UŽIVATELÉ – Registrovaní uživatelé (% z obsluhované populace)

Pořadí	Region	Celkem		Pověřená knihovna		Profesionální knihovny		Neprofesionální knihovny	
		2009	2007	2009	2007	2009	2007	2009	2007
1.	Boskovice	15,2	17,7	20,1	27,9	15,9	16,2	11,7	12,5
2.	Vyškov	13,3	14,3	26,0	28,7	11,2	12,0	7,5	7,9
3.	Blansko	12,5	12,0	14,5	12,8	11,7	11,9	11,3	11,4
4.	Brno-venkov	12,0	12,6	13,6	12,8	16,9	18,0	8,0	8,4
5.	Hodonín	11,4	12,1	17,4	17,7	13,7	14,9	6,2	6,9
6.	Brno-město	10,9	10,4						
7.	Znojmo	10,9	11,7	13,1	15,4	14,9	15,7	8,6	8,9
8.	Břeclav	10,5	11,0	14,4	15,6	11,1	11,2	7,8	8,3
	Celkem	11,5	11,8	12,6	12,7	13,9	14,7	8,1	8,5

UŽIVATELÉ DO 15 LET- % uživatelů do 15 let z celkového počtu registrovaných uživatelů

Pořadí	Region	Celkem		Pověřená knihovna		Profesionální knihovny		Neprofesionální knihovny	
		2009	2007	2009	2007	2009	2007	2009	2007
1.	Znojmo	37,0	38,3	30,2	31,9	35,5	36,5	43,6	44,4
2.	Břeclav	33,2	35,8	26,6	28,2	33,3	34,5	39,4	45,1
3.	Hodonín	32,6	34,8	22,5	20,1	33,6	36,2	42,4	47,4
4.	Boskovice	30,0	31,3	24,7	27,3	30,9	33,0	34,7	34,5
5.	Blansko	29,6	30,7	31,2	30,6	24,5	25,8	31,3	34,3
6.	Brno-venkov	29,5	30,1	26,9	28,6	30,0	30,2	29,1	30,1
7.	Vyškov	26,1	26,2	18,5	20,2	30,4	28,5	36,7	36,1
8.	Brno-město	21,8	23,5						
	Celkem	28,4	30,0	23,0	24,4	31,6	32,7	36,4	38,7

NÁVŠTĚVNÍCI - % návštěvníků internetu z celkového počtu návštěvníků

Pořadí	Region	Celkem		Pověřená knihovna		Profesionální knihovny		Neprofesionální knihovny	
		2009	2007	2009	2007	2009	2007	2009	2007
1.	Břeclav	20,9	19,8	12,9	13,4	26,5	22,7	24,4	25,1
2.	Hodonín	18,1	16,6	16,9	15,0	16,4	13,9	25,3	25,9
3.	Boskovice	15,1	15,1	12,5	8,6	15,0	11,8	20,5	31,7
4.	Znojmo	14,4	17,8	9,1	11,5	17,3	22,2	19,2	25,2
5.	Brno-město	12,7	11,2						
6.	Vyškov	11,6	14,1	9,8	11,7	11,6	12,9	19,3	25,3
7.	Brno-venkov	11,3	12,0	7,7	5,8	13,8	13,8	8,4	8,9
8.	Blansko	9,0	12,1	4,9	4,3	10,8	27,0	18,3	19,0
	Celkem	14,2	13,8	12,0	11,2	17,0	16,6	18,2	21,2

VÝPŮJČKY – Počet výpůjček na registrované uživatele

Pořadí	Region	Celkem		Pověřená knihovna		Profesionální knihovny		Neprofesionální knihovny	
		2009	2007	2009	2007	2009	2007	2009	2007
1.	Břeclav	54,1	51,6	71,3	70,5	52,4	49,3	40,4	36,2
2.	Brno-město	53,2	60,8						
3.	Brno-venkov	45,3	44,9	57,7	36,1	46,6	47,2	40,8	42,6
4.	Hodonín	45,0	45,0	45,5	49,4	48,4	47,7	36,0	34,1
5.	Blansko	39,9	40,1	55,7	58,1	45,1	45,0	18,3	18,7
6.	Boskovice	38,9	34,0	49,8	39,3	41,1	37,3	25,2	23,8
7.	Znojmo	38,5	36,1	55,8	50,7	39,5	40,0	23,6	22,5
8.	Vyškov	34,8	34,9	37,0	37,4	38,5	42,5	27,4	23,8
	Celkem	46,4	47,5	52,5	55,9	46,4	46,1	32,1	31,0

OBRAT KNIHOVNÍHO FONDU

Pořadí	Region	Celkem		Pověřená knihovna		Profesionální knihovny		Neprofesionální knihovny	
		2009	2007	2009	2007	2009	2007	2009	2007
1.	Brno-město	2,7	2,85						
2.	Brno-venkov	1,2	1,16	2,1	1,23	1,7	1,74	0,7	0,71
3.	Hodonín	1,1	1,15	1,6	1,87	1,4	1,46	0,5	0,51
4.	Břeclav	1,0	1,00	1,5	1,9	1,1	1,07	0,5	0,49
5.	Vyškov	0,9	1,00	1,9	2,28	0,9	1,00	0,4	0,37
6.	Boskovice	0,8	0,82	1,4	1,54	1,0	0,88	0,4	0,38
7.	Znojmo	0,8	0,8	1,6	1,57	1,0	1,02	0,4	0,39
8.	Blansko	0,7	0,68	1,4	1,29	0,7	0,68	0,3	0,28
	Celkem	1,2	1,29	2,1	2,3	1,3	1,27	0,5	0,49

NÁKLADY NA KNIHOVNÍ FOND (bez dotace na RF)/ na 1 obyvatele

Pořadí	Region	Celkem		Pověřená knihovna		Profesionální knihovny		Neprofesionální knihovny	
		2009	2007	2009	2007	2009	2007	2009	2007
1.	Znojmo	27,43	19,3	59,21	41,1	23,70	21,5	11,07	8,7
2.	Břeclav	24,89	24,6	27,0	38,9	27,22	23,9	21,41	17,8
3.	Brno-venkov	23,99	23,8	27,15	25,2	29,22	31,5	19,59	17,7
4.	Hodonín	20,21	18,5	34,20	32,6	19,85	17,9	14,61	13,3
5.	Vyškov	19,98	18,0	38,7	32,8	17,24	17,5	11,32	10,3
6.	Boskovice	18,45	22,3	22,78	30,8	20,86	23,8	14,12	15,9
7.	Brno-město	17,62	18,2						
8.	Blansko	16,95	19,55	16,15	25,8	26,41	24,7	11,30	10,4
	Celkem	20,94	20,21	22,77	22,6	24,36	23,7	14,77	13,8

Výraznou skupinou mezi všemi základními knihovnami představují **neprofesionální knihovny**. Kromě toho, že tvoří největší počet všech knihoven, vyznačují se určitými specifiky, která nemají obdobu v jiných typech knihoven.

Neprofesionální knihovny:

- **Mají pouze 1,9 % obnovy knihovního fondu**, zatímco pověřené knihovny 4,72 a profesionální knihovny 3,41. Největší pokles oproti roku 2007 zaznamenaly profesionální knihovny. Celkově došlo ke snížení ve všech typech knihoven. Celokrajský průměr činí 3,0 %.
- **Mají nejméně výpůjček na jednoho registrovaného uživatele (32,1, nárůst o 1,1 oproti roku 2007)**, zatímco pověřené knihovny 52,5 a profesionální knihovny 46,4 (nárůst o 0,3 oproti 2007). Obecně došlo ke snížení výpůjček o 1,1. Celokrajský průměr činí 46,4 výpůjček.
- **Mají nejméně finančních prostředků na nákup knihovního fondu, celkem 14,77 Kč na obyvatele** (nejvíce má z neprofesionálních knihoven na jednoho obyvatele Břeclav – 21,41 Kč, nejméně Znojmo 11,07 Kč). Pověřené knihovny 22,77 Kč, profesionální 24,36 Kč. Celokrajský průměr bez MZK činí 20,94 Kč.
- **Mají největší procentuální zastoupení registrovaných uživatelů do 15ti let**: Znojmo – 43,6 %, Hodonín – 42,4, Břeclav – 39,4,1 %. Oproti roku 2007 došlo obecně ke snížení počtu uživatelů do 15ti let ve všech typech knihoven. Průměrně mají neprofesionální knihovny 36,4 % , zatímco pověřené knihovny pouze 23,0 % a profesionální knihovny 31,6 % . Celokrajský průměr je 28,4 %.
- **Mají největší návštěvnost internetu**, průměrně 18,2 % (pokles oproti 2007 z 21,2 %) návštěvníků internetu z celkového počtu návštěvníků. Nejvíce v okrese Hodonín – 25,3 %, Břeclav – 24,4 % a Boskovice – 20,5 %. Vzhledem k roku 2007 došlo v kategorii neprofesionálních

knihoven ke snížení ve všech regionech (v regionu Boskovice z 31,7 % na 20,5 %). Nejmenší návštěvnost je v okrese Brno-venkov – 8,4 %, kde je však možné počítat s velkým rozšířením internetu v domácnostech. Pověřené knihovny mají návštěvnost 12,0 %, profesionální knihovny – 17,0 %.
Celokrajský průměr je 14,2 %.

I ve vyhodnocení za rok 2009 se potvrdily velké rozpory této skupiny knihoven, které jsou o to závažnější, že se jedná o největší skupinu veřejných knihoven v Jihomoravském kraji. Tyto knihovny na jedné straně v mnoha ohledech předčí svými výkony knihovny mnohem větší a lépe vybavené, naopak v dalších ukazatelích poukazují na skutečnosti, které je nutné i nadále sledovat a hledat způsoby, jak je zlepšit.

Předložený materiál Vyhodnocení plnění standardu VKIS ve veřejných knihovnách za rok 2009 je určen prioritně knihovníkům veřejných knihoven Jihomoravského kraje a zřizovatelům knihoven. Poskytuje přehled o plnění jednotlivých kategorií standardu VKIS v celokrajském měřítku. Může sloužit i metodickým pracovníkům krajských knihoven pro vzájemné porovnávání výsledků.

V Brně 12. srpna 2010
Zpracovala M. Kratochvílová,
oddělení knihovnictví MZK.